

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Háborús helyzet.

A mult hét a várakozás hete volt. Megszoktuk már a háborút, a közönségünk is megszokja lassanként úgy venni a dolgokat, amint jönnek és bölesen belenyugszik azokba a dolgokba, a mi-ken változtatni nem tud. Egyébként pedig kezdi már reménységgel nézni a helyzetet, pedig tudja, hogy nehéz. Dícséretére válik a nemzetnek, hogy a hadi kölesönre igyekezett jegyezni sok ember: akinek többet adott az Isten, az jegyzett sokat, akinek kevesebbje van, jegyzett keveset. Utóvégre a szegények fillérei szintolyan becses áldozatkészségnek megnyilatkozásai, mint a gazdagok dúsz adományai. És nincs is itt szó tulajdonképen áldozatról, hanem a remények teljesülésével jó üzletről onnan, a hol különben nagy veszteség lehetett volna.

A nemzet reménységében egy jó része van a sikernek, épen úgy, mint a siker legtöbb része a harczó katonaság készséges, kitartó állapota. És ki ne akarná

ezt a készséget továbbra is biztosítani a mi saját fiainknak és testvéreinknek?

Mert, hogy derekasan harcolnak minden oldalon, azt el kell ismerni, azt még maga az ellenség is elismeri többször önkénytelen nyilatkozataival.

Most mind a két harctéren nagy és erős munkát végeznek, a mi megérdemli az elismerést és a méltánylást.

Északon a német szövetségesekkel karöltve járnak el és jól teszik, mert Hindenburg, az öreg és szerény hadvezér, bámulatraméltó hadműveleteket végez, szinte játszik az óriás orosz hadsereg nehezen mozgó tömegével: gyorsan, mint a villám, majd itt, majd ott csap le rá és tán legveszedelmesebb akkor, ha visszavonul, akkor bizonyosan fondor terveket főz ki az oroszok megrontására. A mi hadvezetőségünk pedig mint jól megértő, okos partner szerepel a játékban s ha Hindenburg jobbról üt, akkor ő balról, ha amaz elülről, ő hátulról, meg oldalt, úgy, hogy csupa gyönyörűség volna még laikusnak is nézni ezt a páratlanul

ügyes és fölényes játékot, ha az egész dolog annyi ártatlan ember életére és vérére nem folya.

De hát ezen hiába okoskodunk. Háboru van és ez épen olyan elkerülhetetlen dolog, mint a földrengés: reng, dübörög az embertömegek és országok alkotásai alatt a talaj, sok elpusztul, de arról nem tehet senki, ez olyan mechanikai hatalom, mint minden más a földön. Ezen nem segíthetünk most, legfőleg a háboru után gondolkozhatunk majd róla, hogy miképen lehetne megjavítani az emberi tömegeket és társadalmakat úgy, hogy háborura ne legyen szükség.

De hát itt a háboru és benne vagyunk s örülhetünk, hogy akkora erővel és rosszakarattal szemben olyan derék módon meg tud állani hadseregünk és nemzetünk.

Az orosz sereget sikerült gyors visszavonulással becsalni a Visztula és Warta folyók szük közébe, a hol az óriási tömeg nem tud egymástól jól mozogni és hogy hátulról sem tudják kellőleg támo-

TÁRCZA.

Hát türnéd . . .

Hát türnéd, Isten, hogy ezt a népet,
Kit kiválasztott nagy kegyességed,
A ki vára volt a szabadságnak,
Lova gázolja kozák hordának?

Elnézed ezt az áldatlan harcot,
Mi vérbe egy jobb, szebb kort tallasztott,
S jobbaink sirján, gázolva halmát,
Hogy zsarnok ülje csút diadalmát?

Lásd én nem félek, nem tör le kétség,
Lelkemben örökvilágú mécs ég,
De szívemre hull az árvák könyve,
S angyalod nem jön, hogy letörülje.

Az égre mered sok hajlék üszke,
Mire zászlaját enyészet tüzte...
S hasztalan inted a népet jóra,
Még mindig repül a gyújtó csóva...

Az anya szívnek, mig kinja tépte,
Sirokhoz vezet roskadó lépte;
S a hitves, keblén rejtve az árvát,
Korán felveszi özvegyi fátylát.

S még tovább nézed a pusztulásnak
Sirásói mint vermeteket ásnak,
Mig nem lesz a föld csonthalom vára,
A feltámadást hasztalan várva...?

Nem, az nem lehet. Uram te látod,
Részünkön a jog- és igazságot.
S igazságunkban én bizva várom,
Hogy átvezetsz e megpróbáltatáson.

Telek A. Sándor.

Levél a harctérről.

Lapunk egyik régi barátja érdekes, színes tollal megírt levelet bocsátott rendelkezésünkre közlés céljából. — Egy huszárőrjárat izgalmakkal teli, kalandos utjáról szól a leírás, mely a harci készség és hősi bátorság fényes tanujeléről ad bizonyosságot. — A kik végig élték, köztük dr. J. József huszárkadét — a sorok írója, megérdemlik hősiességük magatartásukért a kitüntetés, melynek elnyerése végett legfelsőbb helyre felterjesztettek.

A levél így szól:

„Varsó előtt 15 kilométerre állott az ezred, egy erdő melletti takarásban, mint hirszerző különítmény; várva, hogy mily csoportokban nyomul ki a varsói erődítésekbe az ellenség. Hátunk megett folyt a Pilicza (körülbelül oly nagy folyó mint a Vág) és ezen két hid vitt át, egyik a jobbszárnyunkon lévő Warka városa mellett, másik 15 kilométerre lejjebb Mihalow falunál. Mindkét helyet németek tartották megszállva. Egész nap ezen a helyen állottunk. Mikor az est beállott, az ezred elvonult Mihalow felé és 3 tiszti őrjárat (Sz. és P. főhadnagyok és én 30 lovassal) parancsot kaptunk, hogy menjünk az új folyamán előre és az ellenséges csapatokat felkeresve, maradjunk a közelükben másnap reggelig. (Ez a legveszedelmesebb feladatok egyike, mikor a főcsapatok visszavonulnak és az ellenség nyomul előre; még akkor is félig el van veszve az őrjárat, ha nappal megy; éjjel pedig egyenesen halálba lovaglás.) Korom sötét volt, úgy hogy egymást alig láttuk. Feladatunk súlyosságát és veszedelmességét tudva, nekiindultunk a nagy sötétség-

nek, várva, hogy mely pillanatban lőnek mindnyájunkat szitává. Keresztül jutva szerencsésen a nagy erdőn, következett a jellegzetes orosz fensik a maga végtelenségével és súlyos homoktalajával, melybe a lovak hasig sülyedtek. Megálltunk egy pillanatra és összenéztünk; főhadnagyom elneveti magát és felkiált: „No Doktor, most elő a jogtudománnyal!"; persze itt azonban minden tudomány csődöt mondott. Ugy álltunk ott, mint ahogy csak sivatagban lehet állani. Körülöttünk rejtelmes csend, korom sötétség, teljes tájékozatlanság; és még utat sem találtunk.

Egyszerre csak messziről kutyavonítás halatszik, mely a nagy pusztaságban százszorosan visszahangzott. A lovak felütötték fejüket és mi is elkezdtünk hegyesebben fülelni. Ez a kutyaugatás tudniillik kettőt jelenthet: hogy ott egy falu van és abban ellenség kvártélyozott be vagy egy a pusztában magában álló ház, benne egy szegény, de annál piszkosabb és jellemtelebbs muzsikkal.

Mindenesetre azonban némi tájékozást nyertünk ezáltal a vonítás által és felcsigázott érdeklődéssel menetelünk a vonítás irányába. Nem volt nagyon messze a hely, ahonnan a vonítás hallatszott, mégis eltelt egy 3/4 óra, mig oda érkeztünk. Minden perczen hol egyikünk, hol másikunk bukott le lovával egy árokba vagy egy mocsárba. Végre közel értünk és nagy óvatosan mentünk tovább, mind közelebb és közelebb a vonításhoz. Tényleg egy ház volt, tipikus orosz ház; alacsony, fából épült, kis lyukakkal (ablakok) és szalmafedéllel. Kerültünk mint macska a forró kását; szaglászunk. (Mert hiszen ez a roppant nehéz az őrjárat-lovag-

gatni élelemmel és más segítséggel, arról gondoskodott a német hadsereg, a mely gyors visszavonulása alatt elpusztította a vasutat Varsótól Lodzig. Az oroszok próbálkoztak Soldau és Thorn táján áttörni, de nagyon véres fejvel kellett összébb szorulniok. A lábukat, kezüket Krakó táján emelték a mi seregeinkre, de kaptak olyan szoritást tőlük, hogy Wolbrom és Pilica táján jajgathatnak bele. Északon újra próbálkoztak kitörni és tágasabb helyet szerezni maguknak, de a németek erősen állják a helyüket.

Mig így az orosz főereget ott szorongatják Centochova és Lodz táján szűk helyre bezárva, addig a be nem fért uszálya Galieziában és a Kárpátokban vett jó harci lezckéket elég drága áron. Megtanulták ismét, hogy Przemysl „nyuljhozzám virág,” mert most is sokat vesztettek az ostromon, sőt maga a ki-rohanó várórség távolra elverte az ostromló sereget, — elvonultak az ágyuk lőtávolságából.

De az orosz uszály nem akart tétlen maradni. Bukovinával már nem mertek próbálkozni, ott igen égett az előbbi harcok sebé. Megpróbálkoztak ismét bejönni a Kárpátok szorosain s az északi nyílt helyen, a Dunajecz táján. De mindenütt vagy vereséget szenvedtek vagy most tanítják meg őket a mi hadaink Ung, Zemplén határain, hogy ide nem jó orosz embernek fegyveresen, rossz szándékkal bejönni.

A sok bajt és bizonytalan állapot érzi már az orosz nép is, és a fő-fő vezér: Nikolajevics nagyherceg nyilatkozatát hozta nemrég egy orosz lap, amely szerint belátják, hogy tévedtek, a mikor az osztrák-magyar monarchiáról azt hitték, hogy semmire sem képes, hogy népei velük tartanak, hogy pár hét alatt Wienbe és Berlinbe vonulhatnak, s ime olyan sereg áll itt velük szemben, a mely a japánokhoz hasonló energiával

lásnál; különösen a minden ravaszsággal megkent oroszoknál. Beengedik az őrjáratot az udvarba és aztán egyszerre mindenünnen csak úgy süvit a golyó. Így már nagyon sok lovas őrjárat fizetett meg az életével, úgy, hogy egy ember sem került vissza. Különben is az orosz katoná a tábori szolgálatra igen jó és raffináltan van kiképezve és az egyenruhájuk kiválóan praktikus, úgy, hogy pár lépésről is alig venni észre.) Miután hosszabb kutatás után azonban megállapíthattuk, hogy ellenség nincsen a házban, kiczibáltuk a muzsikot és kikérdeztük mindenfelől. Természetesen semmiről se tudott semmit a gazember.

A ház előtt két irányban taliga-ut vezetett. Tanácskozást tartottunk, hogy egyáltalán tovább menjünk, vagy ha megyünk merre? P. főhadnagy a továbbhaladást lehetetlennek tartotta a pokoli sötétség miatt és azt javasolta, hogy — tekintettel az esőre is — huzzuk meg magunkat a ház mellett levő csűrben. *Már majdnem tett lett a javaslatból, mikor azon aggodalmamnak adtam kifejezést, hogy ez nem jó hely, mert ut mellett fekszik és a paraszt sem tetszik és itt könnyen meglephetnek.* P. főhadnagy — kit a rettenetes idő és eső egész türelmetlenül tett, idegesen kérdezte, hogy hát hova akarsz menni? hiszen a rettenetes eső és hideg minket is, meg a lovakat is tönkre tesz. Sz. főhadnagy, ki eddig komoran hallgatott és szép igazi magyar arczán meglátszott, hogy a komoly helyzettel teljesen számolt és lemondott a visszatérésről, nyugodtan jegyzé meg: A dokornak igaza van, olyan az érzésem, hogy itt baj lesz. Hallgattunk mind a hárman és a huszárok elszántan figyeltek, hogy mit határozunk. Egyszerre vagy 150—200 lépésnyire oldalt a háztól a homoksivatagnak a

harczol, — továbbá Franciaország és Anglia erejét is nagyobbban gondolta Oroszország, — úgy hitték, hogy az összes német seregeket le fogják kötni és föltartóztatni.

Szépek az ilyen vallomások és sok eddig nem tudott dologra vetnek világot s reményt nyújtanak a jövőre.

A szerbiai harcztéren is jól halad a dolog, daczára a nagy hónap és a kemény időjárásnak. Valjevón tul Arangye-lovác felé üldözik az ellenséget, a melynek országa mindig szűkebbre szorul.

A törököknek Kaukázusban aratott sikereik is szépek, de főleg a szuezi csatorna elérése nagyon szenzációs. Ott vezetnek el Angolország fő életereit India és Délafrika felé s így óriás csapást mérhetnek az angolokra a csatorna elfoglalásával.

A német-francia harcztéren, kivált a tengerparton, igen erős harcok folynak s a németek vannak előnyben, mert az ellenfél ki van merülve, mig a németek győzik új erővel az ellenség földjén.

Az egész földön, mintha a középeurópai szövetség vetései kezdenének zöldülni s az entente hatalmaké elhervadni. Ha idején jó belátásra jutnának, sok fölösleges vérontást el lehetne kerülni.

Az újabb híreket itt közöljük:

BUDAPEST, november 26. Magyar Távirati Irodának jelentik Nyiregyházáról: Az ungvári főispántól érkezett értesítés szerint csapataink az uzsoki szorosba betört ellenséget megverték és kiszorították az ország területéről.

A zempléni főispán ugyancsak győzelemről ad hírt. A Zemplénbe beengedett ellenséget megvertük, az oroszok vesztesége e helyen igen nagy. Az ellenség az ország területéről mindenhonnan megkezdte a visszavonulást.

BUDAPEST, november 26. Déli hadszíntéréről. Hivatalos jelentés: Tegnap óta Kolubaramenti harcok lényeges előhaladásáról adhattunk számot. Ellenséges arcvonal centrumát: lazareváci erős hadállást a 11., 73. és 102. ezredek, melyek harci lendületükről híresek, rohammal bevették. Ez alkalommal **8 tisztet** és **1200**

taliga uttól baloldali részen egy kisebb sötét folt látszott és amellet kis lámpatény csillogott néha-néha. Azt mondom Sz. főhadnagy: „az talán ott egy erdőör háza, gyertünk oda!” Jó éjt kívántunk a muzsiknak és kerülő uton oda bukdácsoltunk. Tényleg egy őrház volt egy nagy csűrrel, első és hátulso kijáratral, tehát őrjáratunk részére nagyon alkalmas egy pár órára megállani.

Behelyeztük a lovakat, természetesen teljesen felnyergelve, minden második huszár a kerítés körül kézben tartott karabélylyal őrködött.

Éjjel 2 órakor, azon házban, hol először akartunk megszállni, erős kutya csaholás volt hallható. — Káplár A. azt mondja: főhadnagy uram ott történik valami, elmenjek-e megnézni? Roppant vakmerő ember! de le kellett tenni szándékáról, mert nem engedte a főhadnagy. Így teltek a percek, negyed órák lázas izgalomban, mig végre hajnalodni kezdett, olmoszürke volt az ég és félig sötét mikor, Sz. főhadnagy kiadta a parancsot: „lóra!” Felülünk és ugyanabban az időben az *előbb említett házból egy gyalogos század indul utnak.* A távolság körülbelül 150—200 lépés lehetett, mint előbb említettem. P. főhadnagy azt mondja: ez az a német század, mely egészen vissza maradt. Ekkor a gyalogos század megáll és frontot csinál felénk és elkezdnek a katonák integetni, P. főhadnagy nevet és odasugja nekem: „ugye mondom, hogy németek?” (... T. i. a német és orosz uniformis alig különbözik). Nekem sehogy se ment a fejembe a dolog és azt mondom: ezek oroszok és az éjjel, mikor a nagy kutyaugatás hallatszott, érkeztek a házhoz és most tovább nyomulnak Varka felé. Csináljunk legalább rajvonalat és álljunk meg, mert hiszen

főnyi legénységet fogtak el, **3 ágyut**, **4 lőszerkocsit** és **3 géppuskát** zsákmányoltak. Ljig helységtől délre is sikerült a hasonló nevű folyótól keletre fekvő magaslatokat bevenni és ez alkalommal **3000 szerbet** foglyul ejteni. A Valjevótól délfelé előnyomult hadoszlopok Kosjerici előtt állanak.

BUDAPEST, november 27. Hivatalos. Lengyel harczonalon a tegnapi nap aránylag nyugodtan telt el. Nyugat-Galicziában és a Kárpátokban a harcok folytak. Döntés seholsem történt. Csernoviczet csapataink ismét kiürítették.

BUDAPEST, nov. 27. „Pester Lloyd” értesítése szerint magyar és osztrák kormányok a maximális árak kérdésében megegyeztek az ár-meghatározás azonos elveire, valamint az árlemények forgalmának azonos szabályozására nézve. Erre vonatkozó kormányrendeletek november 29 én fognak közzététetni.

BUDAPEST, november 27. *Déli harcztérről:* Kolubara menti harcok kedvezően haladnak. Tegnap is, daczára az ellenség szívós ellenállásának, csaknem az összes harczonalakban tért nyertünk. Körülbelül 900 foglyot ejtettünk és egy ágyut zsákmányoltunk. Rendkívül kedvezőtlen időjárás, lapályok feneketlen talaja, valamint ama körülmény, hogy a magaslatokon a hózivatarok minden kilátást megakadályoznak, hadműveleteinket megnehezíti ugyan, a csapatok hangulata azonban — arcvonalról érkezett jelentések szerint — kitünő.

BERLIN, nov. 26. Hivatalos, érkezett este nyolczkor. Orosz-Lengyelországban csapataink arcvonala nagyrészen az álló harc jellegét öltötte. Nyugat Galicziában csapataink Dunajecz alsó folyásán át előnyomult orosz erőket viszatartják. A Kárpátokban is folynak a harcok.

BERLIN, nov. 26. Nagy főhadiszállás jelenti: Nyugati hadszíntéren a helyzet változatlan, St. Hilarie és Sousain vidékén francziáknak egy nagy erővel megindított, de gyengén végrehajtott támadását, nagy veszteséget okozva ellenségnek, visszautasítottuk. Apremotnál előrehaladtunk.

Keletporoszországban a helyzet változatlan. Makkensen tábornok harcaiban Lodznál és Lowienál az I. II. és V. orosz hadsereg részei súlyos veszteséget szenvedtek; sok halotton és sebesültön kívül **az oroszok nem kevesebb mint körülbelül negyvenezer sebesületlen foglyot vesztek**, hetven ágyut, 169 lövő szerkocsit, 166 gépfegyvert

ugyis oly közel vagyunk, hogy ha sortüzet adnak, egyikünk se viszi el az irháját. Megálltunk rajvonalba és két huszárt előbbre küldve, elkezdünk gukkerezni. Abban a perczen, hogy a két derék huszár körülbelül 20 lépésre ért a fikszirozott századhoz, elördül egy sortüz, a lovak felágaskodnak, a két jó huszár lefordul paripájáról, újabb és újabb sortüz, a golyók úgy csapkodtak fölöttünk, mellettünk, mint a zápor eső. „Kurz kehreuch”-ot csinálva elkezdtünk galoppirozni a hatalmas sikságon, hogy kikerüljünk a golyózáporból. Ez nehezen ment, mert a talaj roppant süppedékes és lovaink fáradtak voltak. Jó ideig folytonos tűz között vágatva, végre is érthetetlen kezdett előttünk lenni, hogy bár az ellenséges századtól már vagy 2000 lépésre vagyunk, mégis a golyók ugyan olyan sokaságban csapkodnak közénk. Egy pillanat alatt tisztába jöttünk, hogy az éj folyamán teljesen körül lettünk fogva az előnyomuló ellenséges gyalogság által a nélkül, hogy akár ők, akár mi erről tudtunk volna. Nem volt sok idő a gondolkozásra, egyetlen menekülésünk Varkán keresztül a jobb oldalon levő hidon a Pilicza folyó tulsó partjára jutni. Folytonos tűz között vágattunk tehát most már minden oldalról bekerítve és üldözve Varka városa felé. Amint a város közelébe értünk felkiált az egyik huszár: a hid tel van robbantva. Megállapítjuk továbbá, hogy a hidnál körülbelül egy század katonaság (hidászok) dolgozik. Kivenni nem lehetett, hogy a mieink e vagy oroszok. Reményünk azonban a legkisebbre lohadt, mert a hid közelében kozák őrjárat tünt fel.

Ezen szomorú tény megállapítása után bevágattunk a városba. Az utcán nagy sürgésforgás támad a civilek között. Egymásra né-

zsákmányoltak és 30 ágyut használhatatlanná tettek.

Fiatl csapataink azon részei, melyek a harcokban részt vettek, a nagy áldozatok ellenére is fényesen beváltak.

Ha ilyen eredmények után sem sikerült a döntést kiküzdeni, ennek oka további erős ellenséges erők kelet felől és dél felől való beavatkozásában rejlik. Ezeknek támadásait tegnap mindenütt visszavertük. A harcok végleges kimenetele azonban még hátra van.

BERLIN, nov. 27. Nagyfőhadiszállás jelenti: Angol hajók tegnap sem alkalmatlankodtak a flandriai tengerparton. Nyugati hadszíntér arcvonalán nem történt lényeges változás. Langenmarktól északnyugatra egy házcsoportot bevetünk és ott foglyokat ejtettünk. Argonnesi erdőben támadásunk előbbre haladt. A francziáknak Saint M. hielől keletre levő Agremont ellen intézett támadását visszavertük. Keleten tegnap döntő harcok nem folytak.

KONSTANTINÁPOLY, november 26. (Dél-élelt 10 óra.) A török főhadiszállás jelenti: A tartósan rossz időjárás a Kaukázusban pillanatszerűen megállította offenzív mozdulatainkat. Csoroch Zenába behatolt csapataink újabb győzelmet arattak. Megszállták Morgult, átlépték a Csoroch folyót Burcsika közelében és ezt az állást megszállták. Az ellenségtől több gyors-tüzelő ágyut, egy sebesülteket szállító felszerelést, két automobilt, száz lovat, lőszert és egyéb tüzérségi anyagot és nagy tömeg dinamitot zsákmányoltunk.

KONSTANTINÁPOLY, november 27. Főhadiszállás jelenti: Hadszíntéren a helyzet általában nem változott. Amint ma megállapítást nyert, Moghelnél négy ágyut zsákmányoltunk az ellenségtől, amelyek közül kettőt használhatatlanná tettek.

LONDON, november 27. Alsóház tegnapi ülésén közölte Churchill, az admirális első lordja, hogy a „Boulwar” sorhajó november hó 25 én reggel Sheernesben levegőbe repült. 700—800 ember életét vesztette, csak 12 embert sikerült megmenteni. Szemtanuk állítása szerint a katasztrófát belső robbanás okozta. A hajó három percz alatt elsüllyedt.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 24-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melynek legfontosabb

zünk a főhadnagygyal és csak így szóltanul adtuk egymásnak tudtul, hogy itt is ellenség van; ugyanekkor káplár Albucz azt mondja: „Kadett uram, ebben a városban már ellenség tanyáz, a civilek nagyon sürgölődnek.” (Ha az ember gyakran megy őrijáratra, akkor az ilyen, látszólag kisebbszerű, de ténylegesen nagy fontosságú dolgok egészen a vérbe mennek és hogy úgy tejezzem ki magam, abc-t képeznek az őrijárat számára. Így pl. nagy libagógás, kutyaugatás, portelhető stb.) Alig, hogy káplár Albucz nézetét kifejti, a házakból és sarkok mellől elkezdének reánk tüzelni. Be csapunk a legközelebbi mellék utcába, ki egyenesen a folyó partjához, hogy keresztül uszunk rajta és legalább pár ember megmenekül. Amint azonban a parthoz érünk, a hidnál levő század vett célba. Teljesen kimerülten, minden reménytől megfosztottan vágattunk hol ide, hol oda, de mindenünnen csak a golyók tömkelege üdvözölt. El voltunk veszve; lovaink már alig bírtak, mi magunk is teljesen kifulladtunk. Meg akartunk állni egy pillanatra, hogy legalább némileg tájékozjuk magunkat, mikor a leghátul levő huszár torkaszakadtából ordit, hogy egy kozák czug jön a városból vágatában. Miután már egyre ment, hogy egy czug ellenséggel több vagy kevesebb, megálltunk és rövid megbeszélés után a hid irányában a folyó mentén vágattunk előre, hogy a hidnál levő ellenségen keresztülörve, a Mihalow városánál levő hidon próbáljuk meg átjutni.

Óriási árkok és mocsarak között, folytonos tűzben keresztül törtük magunkat és egy kis erdőhöz jutottunk, ahol az órák hossza óta tartó golyózárpor némileg megszűnt. Megálltunk és megállapítottuk, ki hagyta ott a fogát eddig; to-

tárgya az 1915. évi költségelirányzat volt. A mai nehéz időkben azonban ez a fontos ügy sem vonzotta a képviselőket s a gyűlés meglehetősen lanyha érdeklődés mellett folyt le.

Jelen voltak a tisztviselőkön kívül: Benyó Béla, Benyó László, Bodor István, Cseh János, Grosinger Miksa, dr. Kármán Aladár, dr. Rárossy Gyula, id. Rábely Miklós, Széman Endre, Simon Mihály, Szabó József K., Szoyka Pál és Zachar Gusztáv.

Első tárgy volt a város 1914. évi költségvetésének jóváhagyására vonatkozó törvényhatósági határozat, mely tudomásul vétetett.

Ezután a város 1915. évi költségvetésének tárgyalása következett. Dr. Kovács László polgármester bevezetőül elmondotta, hogy a mai idők egyáltalán nem alkalmasok arra, hogy újításra vagy valami újabb beruházásra gondolni is lehetne s a költségvetés a mai és az 1915 re várható helyzetnek megfelelően állított össze. A költségvetés tételenként felolvasatott s az jelentősebb hozzászólás nélkül el is fogadtatott. — E szerint a szükséglet:

I. Adók és illetékekre	10593 68
II. Rendszeresítettek	101668 38
III. Irodai szükségletekre	4000 —
IV. Fuvar-, napi- és tiszteletdíjakra	1000 —
V. Ujjonozási költségek	800 —
VI. Községi épületek javítására és	
tűzkár biztosításra	7800 —
VII. Utcák, terek, hidak, utak	
fentartására	4532 88
VIII. Iskolai czélokra	20577 86
IX. Rendőri kiadásokra	41082 50
X. Gazdasági kiadásokra	25687 68

az 1914 re jóváhagyott 35581 kor. 68 fillérrel szemben. E nagy különbség onnan származik, mert a gazdasági cselédek fizetésrendezése és a terményárak emelkedése mellett a jövő évben a téglakészítés szünetelni fog, mert az ez idén gyártott mennyiség is raktáron van az építkezések szünetelése folytán.

XI. Városi szegényeknek 2610 —

XII. Terhelő adósságok törlesztésére és kamataira 176718 87

Itt is van 5603 kor. 70 f. új tétel a vízvezeték kifizetése czéljából felvett 93395 kor. függő kölcsön kamattétele.

XIII. Rendkívüli kiadásokra ... 26250 —

XIV. Előlegezésekre 3500 —

XV. Vegyes és előre nem láthatókra 12612 77

vábbá rövid tanácsot tartva, ugyancsak megállapítottuk, hogy a mihalowi hid még tíz kilométerre van és mire mi teljesen kitulladt lovainkkal odaérünk, az is fel lesz robbantva és a város oroszok kezében lesz. Most már teljesen világosan láttuk a reménytelen helyzetet, hogy ezredünk, mely a visszavonuló csapatoknak hátvédjét képezte, szintén át kellett hogy keljen a folyón. Nem volt más hátra, megegyezve nekivágtunk a hőmpölygő folyónak, de a közepénél tovább nem jutottunk, mert itt már oly mély volt, hogy a lovakat ellepte és a hideg vízben a súlyosan megterhelt és kifáradt lovak nem bírtak uszni. Vissza jöttünk tehát a partra annál is inkább, mert az éles szemű Albucz a magaslatokon kozák patrouilleket vett észre.

Teljesen lemondva a szabadulásról, figyelemztettük a huszárokat esküjökre és nekivágtunk a Mihalow felé vezető utnak. Nem is menetelés volt ez már, hanem bukdácsolás. A lovak lépten-nyomon felbuktak a hepe-hupás talajon; árkok ugrásánál minden második ember lovával együtt bentmaradt. Szomoruan tekintettünk a folyóra, mely menekülésünk útját elvágta és eszembe jutott a napóleoni időkben oly híressé vált Berezina folyó.

Végre feltűnt Mihalow tornya; daczára minden lemondásnak, felesillant egy kis remény, hátha!! mégis megszabadulhatunk.

Ebben a perczen huszár Stokker felkiált: „Tessék csak oda nézni! a szélmalomnál ellenség van.” Tehát mégis igaz volna feltevésünk és nincs szabadulás. Leszállok a tőről és kukkerrel próbálom megállapítani, hogy mi van a szélmalomnál. De azok teljesen fedve voltak és nem lehetett kivenni. Közledeztünk a szélmalom-

A fedezet:

XVI. Készpénzmaradvány	12000 —
XVII. Ingatlan vagyoni jövedelméből	121027 57
XVIII. Jogok és javadalmak jövedelméből	125625 28
XIX. Tőkék és értékpapírok jövedelméből	14847 49
XX. Térítvényekből	41725 74

(Itt 8000 kor. többletelérés van a rendőrségi államsegély.)

XXI. Vegyes és rendkívüliekből ... 37498 10

(3000 koronával kevesebb a múlt évinél a fogyasztási adóból várható jövedelemcsökkenés folytán.)

A mérleg tehát így néz ki:

Szükséglet 438341 82

Fedezet 352724 18

Hiány: 85617 64

Ennek fedezetére szolgálna 136703 kor. áll.

adó után 62%-al kivetendő közs. pótdadó: 84755

kor. 86 f. és 6155 kor. 59 f. áll. földadó után

14%-os mezőőrber pótadó: 861 kor. 78 f. Ösz-

szesen: 85617 kor. 64 fillér.

A költségvetés tárgyalása és elfogadása után a munkássegély alap, a gazdasági egyesület, árvaház-alap, Tompa-szobor-alap, Uszoda-alap, tűzoltó zászló alap, sírhely-alap, a 7 éven felüli elhagyatott gyermekek segélyalapja, iskolai alapvagyoni, Káposztás Nagy Mária-, Jánosdeák Kálmán-, Bokrányi Csenka Vilmos-, Lenner Nándor-, Káposztás Nagy Mária-alapítvány 1915. évi költségvetésére és állagára vonatkozó tanácsi javaslat elfogadtatott.

Az állami polgári leányiskola 1913—1914. évi számadásának jóváhagyása után az 1914—1915. évi költségvetés, továbbá a szegények intézetének 1914—15. évi költségvetése állapítatott meg. Majd hozzájárult a képviselőtestületi közgyűlés az Erzsébet téri Kohn Adolf-téle ház emeleti és hátsó részletének leányiskola czéljaira történt ideiglenes bérbeviteléhez s a szerződés megkötésével a polgármestert megbízta.

Az 1915. évi gyámpénztári számadások megvizsgálására Zachar Gusztáv és id. Szabó József K. küldetett ki s elhatározottat, hogy az árvapénzek 40%-a a rimaszombati takarékpénztárban, 30%-a a gömörmezei nép- és iparbankban, 20%-a a gömörmezei takarékpénztár és hitelbankban s 10%-a a kereskedelmi és közgazdasági bankban helyeztessék el legalább 5% kamatozással.

hoz szorongó érzéssel, mert hiszen most végleg eldőlt sorsunk. „Huszárok azok!” kiált fel Sz. főhadnagy és abban a perczen a szélmalomnál lévők integetni kezdenek. Odaérve báró G.....t találtuk egy szakasszal.

Leírhatatlan az az érzés, a mi mindnyájunkat elfogott. Sz. főhadnagy imához vezényelte az agyonhajszolt kis csapatot... Leszálltunk a gőzölögő lovokról, megtörültük verejtékes homlokainkat. Megvizsgáltuk egymást, mert hiszen számtalanszor megtörténik, hogy az ilyen hajszában nem is veszi észre az ember, hogy golyó van benne. Sőt egyéb csodák is történnek. Így egyik huszárunk, ki folytonosan mellettem lovagolt, 9 golyót kapott a köpenyegébe, egyet a nyeregbe és egy a lova orrát ütötte keresztül. Miután kicsit kifújtuk magunkat, felültünk és belovagoltunk Mihalovba, ahol is a hid mellett levő magaslaton megtaláltuk az ezredet. Nagy öröm volt mikor visszatértünk, és mikor leszálltunk, kapitányunk átnyújtott egy csomó postát. Négy hét óta az első posta! Könyv szökött szemünkbe, mikor az otthoniak sorait olvastuk; főhadnagyom kezében a menyasszonyától kapott levéllel, én hasonlóképen édes jó szüleimtől kapottakkal megindultan néztünk, majd megöleltük egymást. A néma jelenetet a szakaszvezető szakította félbe: „Jelentem alásan kadett urnak itt vannak a patrouillefőhrer Bujdosó levelei!” Szegény már ő többet nem olvas! Ottmaradt és a levelek visszamennek a kis parasztházba, mert címzett már néma halott és az édes szülők sorait nem olvashatja! Egy névtelen hőssel kevesebb a sereg és egy szülői fájdalommal több! Szegény Bujdosó — örökre elbujdosott!

A hadbavonult őrmester, Hísznyan József adótisztnek fizetése folyósítását elhatározták s ez után több illetőségi ügyet intézett el a közgyűlés a tanács javaslata értelmében; még a jövő évi közmunka költségvetés állapotát meg 5193 korona szükségleti és fedezeti végösszeggel s végül a polgármester bejelentette, hogy a vízműveknél egy-egy őrházat kellett építeni a biztonság okáért, kéri intézkedése jóváhagyását.

A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul a bejelentést és ahhoz hozzájárult, ezzel a gyűlés véget ért.

Közérdekű tudnivalók a vármegyei „Hivatalos Lap”-ból.

A népfelkelői bemutató-szemle tervezetének megváltoztatása.

391—1914. eln. szám.

A m. kir. honvédelmi miniszterium folyó hó 23-án 1875—1914. eln. számú távirati rendeletével, a népfelkelői bemutató szemlék gyorsított eljárását s ez által annak folyó évi december hó 15-éig való befejezését rendelte el.

Tekintve azonban, hogy a bemutató-szemlék megfelelő átesoportosítás mellett a gyorsított eljárás mellőzésével is befejezhető az elrendelt időre, ennél fogva a m. kir. honvédelmi miniszterium jóváhagyásának birtokában, a m. kir. beszerzebányai honvédkiegészítő parancsnoksággal egyetértő megállapodás szerint folyó évi december hó 9-étől kezdve Rimaszombatban két népfelkelői bemutató szemle-bizottság fog működni és ezen 9-étől működő II. számú bizottság előtt lesznek bemutatandók a 350—1914. eln. számú határozatom szerint december 16-ára és a későbbi napokra tervezett — elővezetendők; míg az idézett számú határozatom szerint december 15-ikéig bezárólag elővezetendők bemutatására nézve, a 350—1914. eln. számú határozatom változatlanul érvényben marad.

Ehhez képest felhívom járásbeli főszolgabirákat és városi polgármestereket, miszerint a 350—1914. eln. számú határozatom szerint bezárólag folyó évi december hó 15-ig elővezetendőket ezen határozatomban kitűzött időben és helyen vezessék elő, míg a december 16-ra tervezett elővezetendőket december 9-ére, a 17-ére tervezett elővezetendőket december 10-ére, 18-ára tervezett elővezetendőket december 11-ére, december 19-ére tervezett elővezetendőket december hó 12-ére, december 21-ére tervezett elővezetendőket 14-ére és december 22-ére tervezett elővezetendőket december 15-ére állítsák elő a **Hungária-szálloda kisebbik termében** működő II. számú népfelkelői bemutató szemle-bizottság előtt.

Egyebekben a 350. és ad. 350—1914. eln. számú határozataimban foglalt egyéb rendelkezéseimet ezennel is fenntartom.

Minthogy pedig a december 9-ikétől működő II. számú népfelkelői bemutató szemle-bizottsághoz egy járási tisztviselő, illetve katonai előadó és 4 irnok is kirendelendő, ennél fogva tekintve, hogy Angyal István helybeli városi katonai előadó ez időben az I. számú szemlebizottságnál lesz elfoglalva, Rimaszombat városban pedig több városi katonai előadónincs, a 16600—1914. eln. honvédelmi miniszteri számú utasítás B) VI. és VII.

pontjaiban részletezett teendőik végzésére Remenyik Aladár rimaszombati járásbeli tb. főszolgabírókat rendelem ki, a szükséges 4 irnokról való gondoskodás pedig Rimaszombat város polgármesterének feladatát fogja képezni.

Miről a m. kir. beszerzebányai honvédkiegészítő parancsnokságot, valamint a várm. „Hivatalos Lap” útján a községi- és körjegyzőket is értesíteni rendelem.

Rimaszombat, 1914. november 26.

Lukács, alispán.

Adatgyűjtés a háború történetének megírásához.

18827—1914. szám.

Tárgy: Komáromy István vmegyei II-od főjegyző kérvénye a jelen háborúnak vármegyénket érdeklő és illető történetének megírására való engedély megadása iránt.

Határozat.

Méltányolom folyamodó tisztársamnak azon törekvését, hogy hazánk ezredéves multját meghaladó jelenlegi páratlan kortörténetének vármegyénket érdeklő részéhez szükséges adatokat már most, amidőn az események élénk emlékezetben vannak, összegyűjteni s azokat megörökíteni kívánja.

A kívánt engedélyt részére tehát készséggel megadom, mert magam is azon meggyőződésben vagyok, hogy e nagy idők történetét szűkebb hazánkban: vármegyénkben is meg kell örökíteni; mert törvényhatóságunk a legnagyobb lelkesedéssel párosult hazafiassággal sietett fiaival, erkölcsi és anyagi eszközeivel az ellenség letiprására és a hon megmentésére. Ma a biztos és csalhatatlan adat rendelkezésre áll, itt az ideje tehát, hogy a történetírás forrásai beszereztessenek.

Hogy pedig folyamodó munkássága megkönnyíttessék, felkérem járásbeli főszolgabirákat, városi polgármestereket, valamint az egyházi és világi hatóságokat, hogy Komáromy István vármegyei II-od főjegyzőnek a szükséges adatgyűjtés végett hozzájuk intézett megkeresésének eleget tenni s őt ezen hazafias törekvésében támogatni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1914. nov. 2.

Lukács, alispán.

Gömörvármegye hadikölcsön jegyzése.

Az eddigi jelentések szerint: 6,279.200 korona.

Lelkünk meleg dobbanásának fokmérője, szilárd közgazdasági helyzetünk erős biztosítéka s kötelességteljesítésünknek impozáns megnyilatkozása a fenti eredmény.

Midőn a megye minden fiának, aki a hadikölcsönjegyzés által nemzeti erősségünk szilárdítását előmozdította, elismerő meleg köszönetemet nyilvánítom, meg kell emlékezniem pénzintézeteink nobilis és sok helyt áldozatkészségnek mondható eljárásáról is és arról az örvenletes körülményről, hogy a fentjelzett s alább részletezett összegben a tehetősek ezresei mellett ott vannak a kisemberek verejtékesen szerzett százasai is.

Rimaszombat, 1914. november 24.

Kubinyi Géza, s. k. főispán.

A következő pénzintézeteknél történtek jegyzések:

Rimaszombati Takarékpénztár ...	600000 K
Gömörvármegyei Nép- és Iparbank	540000 K
Gömörm. Takarékp. és Hitelbank	132200 K
Rimaszombati keresk. és közg. bank	126900 K

Postatakarékpénztár Rimaszombat	12850 K
M. kir. Adóhivatal Rimaszombat	12750 K
Rozsnyói Takarékpénztár ...	100000 K
Gömöri Takarékpénztár Rozsnyó	209400 K
Sajóvölgyi Bank ...	90000 K
Iparosok és keresk. hitelsz. Rozsnyó	3000 K
Postatakarékpénztár Rozsnyó ...	27000 K
M. kir. adóhivatal Rozsnyó ...	1400 K
Dobsinai Takarékpénztár ...	299550 K
Dobsinai polgári Takarékpénztár	52000 K
Postatakarékpénztár Dobsina ...	19750 K
Tornaljai Takarékpénztár ...	625950 K
Tornaljai Bank ...	216000 K
Postatakarékpénztár Tornalja ...	3300 K
Jolsvai összes jegyzés ...	210000 K
Putnoki Takarékpénztár ...	800000 K
Postatakarékpénztár Putnok ...	1300 K
Feledi Takarékpénztár ...	71400 K
Rimaszécsi Takarékpénztár ...	64850 K
Ajnácskői összes jegyzés ...	29300 K
Nagyroczai összes jegyzés ...	316000 K
Nyustyai Takarékpénztár ...	182150 K
Postatakarékpénztár Nyustya ...	3700 K
Postatakarékpénztár Tiszolcz ...	49750 K
Csetneki Hitelszövetkezet ...	20100 K
Pelsőczy közgazdasági bank ...	53200 K
Postatakarékpénztár Pelsőcz ...	6000 K
Postatakarékpénztár Ratkó ...	11550 K
Tornaljai Takarékp. ratkói fiókja	55500 K
Postatakarékpénztár Feled ...	800 K
Postatakarékpénztár Várgede ...	13900 K
Coburg Fülöp herceg bánya- és kohóművei r. t. Pohorella (Hazai bank r. t. útján ...)	100000 K
Gróf Vay Alóizia féle alap jegyzése	200000 K
Rozsnyói kegyes alapítványi pénztár Gömöri Takarékpénzt. útján	100000 K
Postatakarékpénztár Pohorella ...	1700 K
Postatakarékpénztár Vereskő ...	12000 K
Postatakarékpénztár Garamszécs...	1600 K
Postatakarékpénztár Helpa ...	2350 K
Összesen:	6279200 K

Kérünk ócska nadrágokat a sebesült katonáknak! Átveszi Szoyka Pál kereskedő, a koronás segélyző-bizottság pénztárosa!

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem utították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Névnapi megváltás. A lapunk mult számában közölt felhívás általában rokonszenves fogadtatásra talált, s örömmel jelezzük, hogy széles körökben élénk tetszést és helyeslést váltott ki a névnapi megváltás akcióját támogató törekvésünk. — Ujabban Dr. Meskó Miklós vármegyei tiszti főorvos és id. Rábel Miklóstól vettünk 20—20 koronát névnapi megváltás czimén, előbbi a Vöröskereszt-egylet rimaszombati választmányára czéljaira adományként, utóbbi 10 koronát a rimaszombati Vöröskereszt-egylet és 10 koronát a Rimaszombati iparosok Nyugdíjintézete javára, mely összegek átvételét ezennel igazolva, azokat rendeltetési helyeikre juttatjuk.

Zászlót katonáinknak! A cs. és kir. 5. gyalogezred itt tartózkodó zászlóaljából — mint halljuk — a 7-ik menetszázad 1—2 nap alatt elvonul, s az a kérelem hangzott el városunk és Rimatamásfalva közönségéhez irányítva, hogy egy nemzeti zászlóval ajándékoztassék meg a menetszázad, mely legszebb reményekkel kel utra, s remélhetőleg győzelemről győzelemre fog haladni a zászló alatt!

Hősi kitüntetés. Örömmel értesülünk, hogy a király a déli harcztéren szolgálatot tevő felsőkubini és deményfalvi *Kubinyi Gyula*, a 6. ik hadseregpáncsnokságnál a vezérkari testület századosának — *Kubinyi Ferenc* nyugalmazott vármegyei tiszti főügyész kiváló képzettségű fiának — az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadi ékítménnyel adományozta.

Diszoklevél átadás. A vármegyei általános tanítóegyesület választmánya *Mares János* elnök vezetése alatt f. hó 23-án adta át *Kubinyi Géza* főispánnak és *Lukács Géza* alispánnak tiszteletbeli tagságukról szóló okmányait. Az elnök gondolatokban bővelkedő szép beszédekkel intezett az ünnepeltekhez, mikre lelkes válasz volt mindkét helyen a felelet. Ugy a főispán, mint az alispán további szeretetükről s támogatásukról biztosítva bocsátották el a küldöttséget, melyben *Bihary István* kir. s. tanfelügyelő is részt vett.

Gróf Serényi Béla Besztercebányán. Gróf *Serényi Béla* Besztercebányai város országgyűlési képviselője, mint a Hadsegélyző Hivatal megbízottja kedden délelben *Jaross Vilmos* országgyűlési képviselő társaságában automobilon Besztercebányára érkezett, ahol az összes katonai kórházakat, így többek között a dr. *Sigmund József* orvosfőnök kiváló vezetése alatt álló s felsőbb leányiskolában elhelyezett tartalékkórházat is meglátogatta, ahol különösen a gömöri sebesültek iránt érdeklődött. — Szerdán reggel pedig Breznóbányára utazott az ottani kórházak megsejtelése végett, Breznóbányáról a déli órákban tért vissza a gróf, kinek tiszteletére báró *Kürthy Lajos* cs. és kir. kamarás, főispán, kormánybiztos adott ebédet.

A népfölkelők bemutatató szemléjére vonatkozó tervezet megváltoztatott, az erről szóló s lapunk más helyén közölt rendeletre felhívjuk a figyelmet!

A liszt árusítása. A miskolci kereskedelmi és iparkamara figyelmeztette volt a kerületi malmokat és lisztkereskedőket, hogy nov. 25-től csak két fajta lisztet árusíthatnak. A kamara most felhívja az érdekelteket kereskedők figyelmét arra, hogy a kereskedelemügyi m. kir. minisztertől táviratilag nyert értesítés szerint a fűszer- és lisztkereskedők a raktárukban lévő régi számozású lisztfajtákat november hó 25-ike után is újabban megállapítandó átmeneti ideig árusíthatják.

Községi orvosi állás. A tiszolci községi orvosi állás dr. *Schwarz Márk* nyugdíjazása folytán megüresedett és a pályázat decz. 15-iki lejáratával a mostani „Hivatalos Lap”-ban közzététetett.

Megnyílik a jégpálya. Az idei korán kezdődő erős fagyok lehetővé teszik, hogy már november végén jégre mehessenek Halifax hívei, persze a kellemes sport oldalát értve a jégremenésnek. Ma este akarja a rimaszombati korszolyaegyesület agilis elnöksége megnyitni a pályát villamos fény és zenésző mellett. A megnyitáshoz jó csipős, hideg időt kívánunk.

A téli háború borzalmait ellen katonáinknak prémre van szükségük, akiknek van ilyen fölösleges, küldjék e címre: Hadsegélyező hivatal Budapest, Váci-utca 38. A posta ingyen szállítja.

Pályázat járásbírói állásra. A feledi királyi járásbírósnál betöltésre váró és a VII. fizetési osztályba sorozott járásbírói állásra pályázatot hirdet a helybeli királyi törvényszék elnöke. — A pályázati kérvényeket az Ú. Sz. 5. ik §-a értelmében kell szerkeszteni, felszerelni és benyújtani. — A pályázat határideje két hét attól az időtől számítva, amikor a pályázati hirdetmény a „Budapesti Közlöny”-ben harmadszor megjelenik.

Püspöki körlevél. A megyés püspök e héten megjelent XXV. számú körlevelében fontos egyházi rendeleteket közöl, majd a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében iskolai gyűjtést rendel el a katonák karácsonya érdekében, utasításokat ad a katonai célokra kiállított családi értesítőkre s a meghalt katonák temetésére és anyakönyvelésére.

Helyreigazítás. Lapunk 46. ik számában a hivatalos lap és az összes fővárosi lapok közlése nyomán megirtuk, hogy Szentiványi József bejei nagybirtokos a Vöröskereszt-egylet megbízottjává nevezetett ki. Most arról értesülünk, hogy a kinevezett megbízott nem a mi Szent-Ivány Józsefünk, s így a közleményt ily értelemben rektifikáljuk.

Járványorvos kirendelése. A feledi járásban olyan sok helyen lépett fel a kolera, legutóbb Nemesmartonfalán és Jánosiban, hogy a belügyminiszter megyénk tiszti főorvosának és illetve alispánjának előterjesztésére járványorvos kirendelését látta indokoltnak. A járványorvos dr. *Ivány István* f. hó 26-án megkezdte működését a feledi járásban.

Külföldi követelések biztosítása. A miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket, hogy amennyiben a velünk harczban álló államok polgári vállalatai ellen áruszállításból vagy más czímen követeléseik vannak, ezek összeírása és esetleges biztosítása céljából a kamarához haladéktalanul jelentsék be. A bejelentésben a követelés pontosan leírandó.

HADIBIZTOSÍTÁS. A Triesti Általános Biztosító Társulat (*Assicurazioni Generali*) hazafias érzelmeitől vezéreltetve és hogy a most bevonuló 24—36 éves népfölkelőknek lehetőséget nyújtson arra, hogy családjukról életbiztosítást révén megfelelő módon gondoskodjanak, élet-hadibiztosítási díjait 33 $\frac{1}{3}$ %-al leszállította.

Tréfa a háborús világból. Szállítólevelet kap a hadban álló katona, de sehogyszem tudja aláírni. Mig nézegeti, forgatja, odaszól a hadnagy:

— No csak ird alá, azután megkaphatod, amit hazulról küldtek.

— De baj van, hadnagy ur, jelentem alászan, nem tudok írni.

— Ej, ej! Hát hogy maradhattál ennyire el, hogy nem tudsz írni a huszadik században?!

— Jelentem alászan hadnagy urnak, én a hatodik századból vagyok!

Apolló-színház. Mozgófénykép színházunk a múlt héten ifjusági előadást tartott VIII. Henrik angol király korából „Királyi szerelem” czímmel. Most ismét „Harczszíntéri hetiszemle” czímen újabb eredeti fölvételeket közöl és „A vörös club” című 4 felvonásos drámát adja elő. Ezenkívül vig jelenetek teszik változatossá az előadást.

Katonák karácsonyi ajándéka. Helpárol *Polacsek Mária*, *Simonits Karola* és *László Teréz* 10 (tiz) koronát küldtek be szerkesztőségünkhöz azzal, hogy ezen összeg koszorúmegváltás czímen a katonák karácsonyi ajándékára gyűjtendő összeghez csatoltassék. Ez összeg vételét köszönettel nyugtázzuk, s azt illetékes helyére juttattuk.

A Rimaszombati Takarékpénztár betéteket most is elfogad méltányos kamattal való gyümölcsöztetés végett és a jelenleg elhelyezett tőkékből minden felmondás nélkül azonnal teljesít visszafizetéseket.

Tanítók hadikölcsön jegyzése. A vármegyei általános tanítóegyesület példátlan lelkesedéssel megtartott választmányi, majd pedig rendkívüli közgyűléseiben elhatározta, hogy internatusi alapjának tekintélyes részét 20,000 koronát hadikölcsönre adja. A mozgalmat *Bihary István* kir. s. tanfelügyelő indította meg s *Mares János* egyesületi elnök szavára a választmány november 17-én, majd pedig 23-ikán a rendkívüli közgyűlés kimondta a lelkes határozatot. Az előadói tervezetet mindkét helyen *Bihary István* nyújtotta be. A tanítószög lelkesedését fokozta *Kubinyi Géza* főispánnak a közgyűlésen, *Lőrinczy György* kir. tanácsosnak pedig mindkét helyen történt megjelenése és hatóságos felszólalása. *Mares János*, az egyesület új elnöke mind a két gyűlésen gyűjtő hatású beszédekkel mondott, melyekben magát díszes állására valóban méltónak mutatta be. A választmányi gyűlésen önértzetesen értesült tanítószögünk *Lőrinczy tanfelügyelőnek* ama jelentéséről, hogy az általa tett nemes irányú indítványozás folytán a harczba ment tanítók istápolására megyénk tanítószög sajtójából s gyűjtés útján 1218 kor. 05 fillért adott össze, melyből már is sok idevaló és más megyebeli sebesült tanító élvezett segítséget. Ez összegből karácsonyra 300 korona értékű ajándékot küld a tanfelügyelő 100 harczos tanítónak.

Katonák megvendégelése. *Pivarsik János* helybeli iparos és neje a harcztéren induló 70 katonát vendéglelt meg a hét folyamán. A nemes tett önmagát dicséri.

Hadikölcsön jegyzése. A hadikölcsön jegyzése mult hétfőn befejeztetett városunkban, s az eredmény igen fényes, a mennyiben a helybeli pénzügyintézeteknél a jegyzések összege: Egy-millió 200000 korona. Itt említjük meg, hogy a kir. törvényszék jegyzésével egyidejűleg a kir. ügyészségnél és járásbírósnál is mindenki kivette részét a hazafias áldozatkészségből, s az előbbinél a vezető kir. ügyész dr. *Mészáros István* 3000 korona jegyzésével nyitotta meg a hadikölcsönt jegyzők sorozatát, melyben egyébként a fogház összes alkalmazottainak neve is szerepel.

A helybeli m. kir. postahivatalnál a jegyzés 13500 korona volt.

A rimaszombati m. kir. adóhivatalnál 12750 korona érték jegyeztetett.

A rimaszombati főgimnázium igazgatótanácsa a főgimnázium alapjaiból 10000 koronát jegyzett, a tápintézet 2000 koronát. Tanárai buzdítására az ifjuság is gyűjtést rendezett zsebpénzéből erre a hazafias célra és körülbelül 400 koronáért vettek kötvényeket.

Rozsnyó város 50000 koronát jegyzett s mint a „Sajóvidék” írja, az ottani pénzügyintézeteknél a jegyzés összege jóval meghaladja az egy millió koronát.

Dobsina város szintén 50000 kor. jegyzett. *Nagyroczén* a város 12000 koronát, az ev. egyház 10000 koronát fordít a hadi kölcsön céljaira s az ottani pénzügyintézetek jegyzéseivel együtt 233800 korona jegyeztetett.

Rimakován a lakosság átérve a nemzeti kölcsön nagy fontosságát és óriási horderejét, hazafias lelkesedéssel sietett a hadi kölcsön jegyzésében részt venni s 229500 koronát jegyzett, melyben következők neveit találjuk: *Rimakovai Knöpfler Károly* 100000, *Rimakovai hitelszövetkezet* 10000, *Rimakovai nagyközség* 5000, *Ujantalfalva község* 1400, *Vágó község* 1300, *Rimakovai ág. ev. egyház* 1000, *Rimakovai róm. kath. egyház* 150, *Rimakovai áll. elemi iskola tantestülete: Balázs Sámuel* 5000, *Ferencsik József* 4000 és *Lipták Endre* 2000, *Reichmann Sámuel* 20200, *Pollák Márkus* 12000, *Kuchta András* 10000, özv. *Takáts Józsefné* 10000, *Klein Adolfné* 8000, *Takáts Gézáné* 6000, *Knöpfler Antal* 5000, *Gottlieb Ármin* 4000, *Füzi Rezső* 3000, *Poļjaecik András* 2500, *Heltó József* 2250, *Postárik Pál* 2000, *Tauffer Ignác* 2000, *Beraczko Madarász András* 2000, *Brauner Adolfné* 2000, *Colsch Miksa* 1500, *Mitske Gusztáv* 1200, *Zuberecz János* 1000, *Helló János* 1000, özv. *Kremniczky Istvánné* 1000, *Treska Ferencz* 1000, *Rusznák Jánosné* 500, *Lóhnert József* 500, özv. *Tovaris Jánosné* 200, *Kluzacsek Anna* 200, *Stubendek József* 200, *Theisz Ida* 200, *Csilik Lajos* 100 és özv. *Cseh Istvánné* 100 koronát.

A hadi kölcsön és a kereskedők, iparosok. A hadi kölcsön jegyzésében nemcsak az egész ország, de a miskolci kereskedelmi és iparkamara területén lakó kereskedő és iparos közönsége is kivette részét. — Vállalatai oly hazafias lelkesedést, oly nemes és eredményes igyekezetet fejtettek ki, amellyel nemcsak biztosították a kölcsön sikerét, de egyben hatalmas tanulságot tettek hazánk és kerületünk gazdasági erejéről, amely a nehéz viszonyok ellenére is ép és sértetlen. Pénzügyintézeteink, akikre súlyosodott első sorban is a hadikölcsön sikere és oroszlan részük van ebben, fényesen igazolták önzetlenségüket és intézeteik helyes vezetését és szoliditásukat. A nemzet nem csalódott és nem is csalódhatott, mert a mit kereskedő, iparos, vállalat, pénzügyintézet közönségtől várt és remélt, ezt a feladatot elvégezte. Ezért nem kér és nem vár se köszönetet, se elismerést, mert természetnek találja, hogy ha a haza hívó szöze felhangzik, gazdasági téren is megfelelően köteletségének. A miskolci kereskedelmi és iparkamara tehát csak annak a kijelentésére szoritkozik, hogy a kereskedő és iparos közönség, a pénzügyintézeteknek e nagy napokban is tanúsított fényes példáját megörökítse, mert a harczai készütség pénzügyi részének megteremtésével hazánk történetének lapjaira tündöklő betűkkel jegyezték be nevüket.

Halálozások. *Várady* Dániel m. kir. honvédszázados, osztályparancsnok, a hadi ékítményes katonai érdemkereszt tulajdonosa — mint Feledről vett gyászjelentés közli — 46 éves korában, boldog házassága 15 ik évében az északkeleti harcztéren okt. 31-én hősi halált halt. Bajtársai az oroszlengyelországi Andrejovszka község mellett temették el a vitéz századost, kinek elhunytát özvegye szül. szendrői *Török* Ara, két leánya: Sarolta és Klára, testvérei: *Várady* Sándor ítélőtáblai bíró és özv. *Ternyei* Istvánné, apósa és anyósa: *Török* Kálmán és özv. *Vajda* Istvánné, két sógora: *Török* Gyula cs. és kir. kamarás és *Török* László ki-terjedt rokonsággal gyászolja.

Hajdu Zoltán az 5. gyalogezred itteni zászlóaljához bevonult budapesti illetőségű tartalékos katona f. hó 25-én a tartalékkórházban hashártyagyulladásban meghalt. Temetése f. hó 28-án ment végbe nagy részvét mellett. Özvegyet hagyott hátra az elhunyt, ki csak 22 éves volt s alig két hónapja, hogy nősült. Esküvő után az északi harcztérre ment s ott szerezte halálos betegségét.

Özv. *Szikorszky* Andrásné, városunkbeli származású tisztos polgárnő, ki a mozgósításkor vejehez Losoncra ment látogatóba, f. hó 23-án ott meghalt 74 éves korában. Hült tetemeit, végső kívánságához hiven, városunkba szállították s f. hó 26-ikán nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Id. *Batta* Samu nyug. tornaljai szolgabíró, bejei földbirtokos f. hó 22-én hosszús szenvedés után 82 éves korában elhunyt. 24-én temették nagy részvét mellett.

Udvardi és kossuthfalvi *Kossuth* István szatmári földbirtokos, népfelkelő hadnagy, ki az itteni vöröskereszt egyesület kórházában súlyos betegen feküdt s aztán szatmárnémetire szállították, ott 41 éves korában e hét elején meghalt.

Köszönetnyilvánítás. A Fehér-kereszt egyesület elnöksége főtiszt. S z e m a n Endre urnak névnapmegváltás czimén a nyomorék gyermek-otthon czéljaira adományozott 15 koronáért ez uton is hálás köszönetet mond.

Nyugtázás. Névnapmegváltás czimén a Vöröskereszt egyesület részére átvettünk dr. *Meskó* Miklós urtól 20 koronát és id. *Rábely* Miklós urtól 10 koronát. Az összegért e helyen is köszönetet mond a Vöröskereszt-egyesület vezetősége.

CSARNOK.

Isten veled!

Isten veled, fiam, Isten veled!
Menj hát, amerre most utad vezet.
Hadd mondja büszkén el szegény apád:
Te is segített védni a hazát!

Menj, menj! Aldás kísérje lépteid,
Imádkoznak érted szeretteid.
A harcmezőn légy bátor és erős,
Nem fogja ott golyó azt, aki hős!

Menj, menj, fiam, veszélyben van a hon,
Betörni vágnak a Kárpátokon,
Hogy rom hirdesse lépteik nyomát
És szerteszórják őseink porát!

Ha dörg az ágyu és csattog a kard,
Ismerjék meg benned is a magyart,
Ki száz halált hal inkább a csatán,
De szegényt nem hagy tenni a hazán!

Ne lankadjon tusában a karod,
Ha bős ellenségünket szabdalod!
...S ha mégis a golyó szíven talál,
Édes legyen *Hazáért* a halál!

Mi meg a képzeletnek szárnyain,
Megjelenünk síroknak hantjain,
És térdre hullva mondunk ott imát
Érted, ki „értünk” haltál hőshalált!

De félre most veled, zord gondolat,
Ne hagyjon bú szívünkben nyomokat;
Ki a szabadságért kardot emel,
Az nem könyvet, de babért érdemel!

Mig újra, meg újra ölölhetünk,
Isten veled, fiam!... Isten velünk!...
Előre hát! csüggedni nincs okunk,
Nem veszhet el hazánk: szent otthonunk!

Paal Gyula.

Messziről jött levelek.

1914. szeptember hó.

..... A dátumokra alig emlékezem, de talán jul. 31-én éjjel Pozsonyban a vonaton azt a parancsot kaptam, hogy adjam át a transzportkommandót a hozzám beosztott zászlósnak s utazzam egyenesen M-ba „a legnagyobb gyorsasággal.” Egyik vonatról le, másikra fel, katonai vonatról, postavonatra — érkeztem a hátra. Utközben D-ben láttam az első szerb foglyokat. S-ben megnéztem a merénylet színhelyét... Elutazásom előtt akasztáshoz készülődtek, *sajnáltam*, hogy nem láthattam. Ekkor ébredtem először tudatára annak az óriási lelki változásnak, a mi lehetővé teszi, hogy most éppen úgy örülök, ha egy szerb vagy montenegrói „karéjra” bukik, mint tavaly ilyenkor a nyulacsának. Mikor ráérek, egész passzióval *vadászom* az ellenséges előőrsekre, Vormeister Gombóc fegyverével, neki van t. i. az ütegben a legjobb karabélyja. Kötő binoklimmal felfedezek egy-egy szikta mögül kémkedő feketét. „Gombóc!” És ő már Laufschriftben hozza a karabélyt. Neki fekszem a célzásnak s jó messziről odagyujtok. Ha bukik, nagy öröm és diadalordítás a legénység között s vége hossza sincs a megbeszélésnek. Gombóc persze személyes büszkeségét találja az esetben s bizonyos fölényvel szónokol a többinek általános figyelem között. Előbb azonban rágyujt *öt* pipája közül arra, mely a „hosszu tajték” nevet viseli s ünnepies alkalmakra van fentartva. Ezt a pipát különben én kapom, ha gazdája „elitanálna esni.” Apropos pipa, a császárnak jobb szíve van, mint magának, a ki mindig sokalta az elszívott cigarettákat, most 25 darabot kapok naponta. Igaz, hogy én se szívok el többet — harmincznál. No cigarette, az kell a háboruban, az bizonyos.

M-ba érve azonnal jelentkeztem a parancsnokságnál, hol azt a rendeletet kaptam, hogy azonnal menjek tovább N. irányában s érjem utól a 3. hegyi üteget. Vitt aztán automobil, kocsit, ló, öszvér, míg végre 6-án este rátaláltam P. dandárjára, hol már vártak. Öt ütegnyi nehéz tüzérségüket tőlünk kapták s ezek közül az elsőnek én vagyok a parancsnoka. „Nehéz” szó, itt 1000—2000 méter magas, karstvidéki értelemben veendő, mert tulajdonképen a vártüzérség legkönnyebb ágyúival vagyunk felszerelve, s csak annyiban vagyunk „nehézek”, hogy nem a felfelé, hanem a sánczokban dolgozunk. 7-én értünk T-be, hol a sötétben rapportot tartott P., azóta sem láttam, így nem is tudom, milyen az én hősi főparancsnokom. 200 gyalogossal és 140 tüzérral olyan gyönyörű sánczot építettem, hogy Nikita bátran királyi palotájának választhatta volna. Reggel 4-re már be is volt rendezve mindennel, „a mi szem szájnak kellemes.” Lakályos „szobám” 2 méter hosszú 1 1/2 mter magas, butorzat: egy kevéske szalma, egy köpenyeg. Kohn sűrű forog a tüzhely körül, a tea kellemes illatot áraszt s én térdeimen irom az első jelentést, s utána alvás délig. Akkor hozott egy őrzőparancsot. Csak annyi volt: Éjjeli támadás várható. Tüzelés telefonparancsra. Előtér világítva. Sánczban világosságot és lármát szigorúan eltiltani. Ez az érzés! Ez kellett nekem! Támadás várható! A két gyalogos tiszt, kikkel 16 órai ismeretségünk után, már benső barátságban voltunk, mindjárt leolvasták arcomról, hogy komoly az ügy. Pár percnyi gondolkodás után, magamhoz szólítottam őket. S a mint komolyan, haptákban előtem állott a két tiszt, meglett kora uriemberek, egy pillanatra átfutott rajtam a hideg, a felelősség érzése rebentett meg. Ma már régen tudom rajta, de ez az egyetlen még most is, a mi néha gondot ad. Határozott, kiczirkalmazott parancsot ritkán kaphatunk. Körülbelül így utasítanak: Tüzelés az alkalomhoz s körülményekhez mért. Ellenséges ágyukat lehetőleg elhallgattatni. Gyalogtámadást megakadályozni. Helyet csak végső szükségben változtatni. Ugy örülünk a fix parancsnak, mint a bolond a sipkájának.

Szóval egy pillanatig félttem a felelősségtől, nem sokáig tartott. Aztán minden embert helyére állítottam, finom vadonutaj bögőimet (az ágyu itt divatozó neve) megnézgettem, srófolgattam, olajozgattam. Itt megint kénytelen vagyok episódba ugrani. Szegény Kohn észrevette, hogy a blouseom olajos lett s épen mikor az

utolsó parancsokat adtam az altiszteknek, oda áll előmbe szép stramm wendunggal: „Hadnagy urat alásan megkérem, hozathatok-e a Postpatrouillal M. ből atanzont.” Ez volt ő, Kohn. Este 8-kor kiadtam az utolsó rendelkezést: „Se szó, se hang.” Tényleg, nem is volt egy hang sem az éjszakában. Csöndes, sötét, borult éj volt. Valami csodálatos suhogással olvadt össze 150 embernek szinte visszatartott lélegzete. Valószínű, hogy a hihetetlenül feszült várakozás okozta képzelt, de úgy tetszett, mintha meghallottam volna az első ellenséges vezényszót, valahonnan 3—4 km. távolságban. És akár képzelődés volt, akár nem, mielőtt az első puskaövés elhangzott 12 óra tájban, tudtam: most — most rögtön kezdődik! És elkezdődött. Tőlünk jobbra balra olyan ropogás keletkezett a hegyek között, mintha a hegyoldalak deszkával lennének borítva s azt hasogatnák fel egyszerre. Csak a mi oldalunkon volt csend. Kint állottam a mellvéd töltésén a sáncz bal sarkán. A gyalogosok meg tőlem balra feküdtek rajvonásban. Egyszer megszólal onnan egy hang: „Meglöttek a kutyák.” Akkor vettem észre, hogy tűzben vagyunk s hogy a golyók közöttünk zümmögnek. Beugrottam a sánczba a mellvéd mögé, de nem sokáig volt türelmem ott kuporogni, mászkáltam egyik ágyutól a másikig. Egy óra körül tőlünk jobbra, valahol messze, dörögni kezdett az ágyu s mintha csak arra várt volna, pár perc alatt már szemközt is zugott a gránát. Látszott, hogy ismerik a várat, mert elég jól lőttek a vak sötétség daczára. De azt nem tudták, hogy a völgyben is építettünk sánczvonalat, mert egész 3 óra utánig csak egy shrapnel és két gránátot kaptunk. Ekkor szólított a föld alól telefonistám a kagylóhoz. Megkaptam a parancsot a munkára! Megfeszült minden idegszálam. Az eszem, szívem, tudóm mintha jobban működne, mintha olajozva lenne. Az üteg közepére mentem, kivettem a sipomat, mintha ez a fütty lett volna az egyetlen hang az éjszakában. — Éreztem, hogy a 150 ember nyitott szájjal, vissza tartott lélegzettel figyel. Örökre emlékezni fognak minden szóra s fülemben fog csengeni minden hangja az első, igazi kommandósnak. Mikor az utolsó szótag elhagyta ajkaimat, egy gyönyörű fénysáv suhant végig a fekete hegyoldalon s már dörögtek ütegeim. Mondom, mesésen, gyönyörűen szép volt. Bizonyosan borzalmas is, de én azt akkor nem éreztem. A széles fénysávban tisztán lehetett minden alakot látni. Örült gyorsasággal jött a fekete banda lefelé, minden 5—6 lövés után 100 lépéssel rövidebbre kellett fogni a vezényelt távolságot és tíz perc alatt — bár úgy hullottak, mint a verebek — ott voltak (jöttünk) Kartács! Srapnel! Tűz! Bumm dzz... Bumm dzz... Közben terezték a géptegyeket: tak-tak... tak-tak... Furcsa kis muzsika volt! És ebben a hangzavarban csodálatos élesen, tisztán hallatszott a vezényszó. S hangzott tüzeim ordítása: Eljen a haza! Eljen a haza! Közibe gombóc! S hallatszott eleinte a montenegrói: „Nie bojszem ti svába” csatakiáltás, de csak egy darabig. Elnyomta a magyar baka ordítása: Üssed komám! Ne félj koma mig engem látsz! Ne enegy komám! A „komám” olyan biztosan ott van, mint más egyéb is, a mit nem lenne ildomos leírni. Érdekes, hogy a magyar baka, a rohamnál csak eleinte szur egykettőt, aztán lekapja a bajonettet s a puskatussal üt, balkézrel pedig a bajonettet kezeli, szóval: verekszik és „bicskáz,” mintha csak otthon lenne.

Most aztán a feketéket visszafelé kísérte a fénysáv s hegynek felfelé is majdnem olyan gyorsan futottak, mint az előbb lefelé. Reggel lett. Velünk szemben a hegyen még lövöldöző tüzérség állott. Nagyon fájt a fogam rájuk, de nekem az a háladatlan feladat jutott, hogy menekülő vendégeinket búcsúüdvözlétekkel kísérjem, kik annyira fűrgék voltak, hogy mire egy-egy csoportot célba vettünk, már el is tűntek valami szakadékban. Golyót, mi aránylag keveset kaptunk. Revolver szíjjamat érte egy golyó. Csak napok múlva vettem észre. Sőt nem is tudom biztosan a T-éi csatából származik-e ez a golyó vagy későbbi keletű. 9-én reggel tehát „megkeresztelve” térhettünk nyugovóra. Előbb azonban elbucsuztunk a sáncztorokban fekvő halott bajtársaktól. Nyolczan feküdtek szép sorban. Sirjuk megásva — melléje készítve a mész... Bizony sirtünk mi.

1914. szeptember hó.

Aludtam kettőig, akkor őrzőjárt jött arra s egy könnyen sebesült orosz kapitányt hozott magával. A patrouille vezetője felkötött, hogy mit csináljanak vele, mert nem hagyja magát bekötni s folyton köpköd rájuk. Behoztattam, levéttetem róla a vasat, megkínáltam cigarettel. Térden rugott, hogy felkiáltottam fájdalommban. Mire ismét lábra állottam, már nem élt. Tűzmeisterem föbe lőtte. Cyrill betűs írómányaiból csak annyit bírtam megállapítani, hogy július hó 26 án jött Kiewből Cetinjébe s valami 11-es orosz ezredhez tartozott szegény feje.

Aztán bolyongtunk A. és T. között, hol északnak, hol délnek küldtek. Volt rá eset, hogy 5-6 napig folyton lóttek ránk, a golyó potyogott körülöttünk s ellenséget sehol sem láttunk. Nagy távolságokról, előre elkészített nyers kőfalak mögül tüzeltek reánk s ha gyalogságunk forcírozta azt a magaslatot, mire felért már senkitem talált, de a legközelebbi magaslatról már megint pattogtak a golyók. Végre kitaláltuk a módját, hogy bánjunk el velük. Egy-egy üteg elé egy két század rajvonalba fejlődött, egy iramban előrerugtatott ezer lépésnyire feljűk. Erre mi fölöttük hirtelen belőtűk magunkat gránáttal a fal egyik pontjára, aztán váratlanul egy más pontra, minden ágyuból egyszerre tüzet adtunk, ott aztán ugrálás keletkezett s gyalogságunk sortüzet adott. Így belőtűnk a feketékkel, szinte az egész hónapban.

Voltak azonban érdekes epizódok is. Szeptember közepe táján egy éjszaka a Szandsák határán parancsot kaptam, hogy adjam át sánczomat egy másik ütegek s én vonuljak délnek a G. hegykupra s onnan vegyem azonnal tüzelésbe a völgyben látható hidat, hol *saját* lakosságunkból egy banda tanyázik és akadályozza egy trénszakaszunk átkelését. A hegyre lehetetlen volt feljutni az ágyukkal. Lóháton, a trombitással és ordonáncz káplárommal, trappban és galoppban megkerültük a hegyet, olyan utakon, hogy minálunk még a kecske se szeretné. Kerestem a tréns parancsnokát, kézzel meglepetésemet, mikor egy komitációs képű és öltözötű alakhoz vezettek. Kikészült egy kis látogatásra a völgyben tanyázó társasághoz. Nagyon szerettem volna vele tartani, de kék szemem és nekibuzdult szakállam lehetetlené tették a kellő maszkírozást s csak a helyzetét nehezítettém volna. Elment. Négy nap mulva került elő, ruha nélkül, öt sebbel és teljesen süketen, (átszurták a dobhártyáját) él, a m-i kórházban.

Közben a káplárt visszaküldtem az üteget s éjjel 2 órakor megindultunk a patak mentén. Félórai menetelés után előrsünk tüzet kapott száz lépésről. Mikorra gyalogságunk tüzelni kezdett, én már vaktában leadtam két shrapnell. Már a második lövés után hangzott innen, onnan, mindenütt a kiabálás: Ne pucati! Ja sam bracs! Ja sam svaba! (ne lőjjetek, testvér vagyok, német vagyok). Tizenhetet fogtunk össze, köztük két asszonyt. És most jön a legjellemzőbb. Reggel jelentést küldtünk, hogy mit csinálunk velük? Golyót nekik, — volt a rövid válasz. Kicsit kellemetlen volt az ügy. Tanakodtunk a gyalogos tisztekkel, a foglyok érdeklődni kezdtek, talán értették is miről van szó. Az egyik jelentkezik s azt az ajánlatot teszi, hogy ő, bátyja és felesége lelövi a többieket, ha aztán őket szabadon bocsátjuk. Ezzel tényleg meg volt oldva a probléma. A gyalogos főhadnagy habozás nélkül kiadta a parancsot: „Ezt a hármat felakasztani, a többit lelőni.” Én azonban rágyujtottam és mokány kis szürkémén „balfenekem el” távozó ütegem után. Kissé undorodtam, pedig ez nem divat ezen a tájon! (Folytatjuk.)

Adományok a Vörös-kereszt egy-let részére.

Az elmúlt héten ismételt gazdagon nyilatkozott meg társadalmunk hazafias áldozatkész-sége a helybeli vörös kereszt egylet részére juttatott adományokkal:

Pénzbeliek: Putnoki Mór 50 kor., Zachar Gusztáv karácsonyfára 6 kor., Iritzer Sándor karácsonyfára 3 kor., Ugyanaz 3 kor., Nagy Pál Bakostörék 4 kor., Knöpfler Károly munkásai 4250 kor., Forgácsfalva község 1851 K, Coburg-féle kohó- és vasmű r. t. Pohorella 1000 korona.

A sebesülteknek.

Kubinyi Géza főispán czimére a következő téli óvóruhadarabok érkeztek be, melyekért a vármegyei hadbavonultakat segélyező bizottság nevében hálás köszönetet mond

Rimaszombat, 1914. november 27-én

Lukács Gézáé, Kubinyi Géza főispán, elnöktárs. elnök.

Ózv. Czékus Zoltánné, a gömörpanyiti leányok és a gömörpanyiti leányiskola küldeménye: 32 hősapka, 15 ing, 9 alsónadrág, 4 csomag tépés, 24 kapeca, 63 haskötő, 10 pár lábszárvédő, 63 pár barhet kapeca.

Kárpáti Sándor, a rimaszombati polgári leányiskola h. igazgatójának újabb küldeménye: 27 hősapka, 46 pár érmelegítő, 25 pár térdmelegítő, 20 hasmelegítő, 120 pár kapeca, 10 fehér ing, 2 alsónadrág, 3 trikó-ing, 1 trikónadrág, 3 pár harisnya, 1 sál, 44 mellény, 1 boa és 300 drb. szivarka.

Kubinyi Bertalanné Várgede 5 hősapka.

Ózv. Draskóczy Lászlóné Feled 1 hősapka.

Lucsánszky Istvánné Helpáról 10 hasmelegítő, 9 hősapkát, 2 pár térdvédőt és 4 pár érmelegítőt.

Kahle Margit Pohorelláról 7 hősapkát, 6 pár érmelegítőt, 2 inget, 1 pár térdvédőt, 8 pár harisnyát.

Kolbenheyer Gyula Ágostonlacról 6 hősapkát.

Kellner Pálné Rimaszécsről 5 hősapkát, 7 pár térdvédőt, 8 pár csuklódvédőt, 5 pár kapezát, 1 pár harisnyát, 5 szőrmedarabot.

Császokóczy Károlyné 4 hősapkát, 4 pár térdvédőt, 5 pár érmelegítőt, egy csomó tépést.

Bátkából Varga Antalné, Lovass Sándorné és Demeter Mariska urnők által megvett 1 kilo fonálból a falusiak segítségével kötöttek 8 hősapkát, 6 pár csuklódvédőt.

Hirskó Józsefné 2 párnahuzat.

Demeter Mariska 1 boát.

Szántó Sándorné vezetése alatt létesített kötöztételeken a tiszolci magyar érzelmű leánykák szorgalma folytán Szántó Sándor által beküldött 26 haskötőt, 18 hősapkát, 17 pár érmelegítőt és 16 pár térdvédőt.

Pósa Lajosné Nemesradnót 3 mellényt, 3 pár térdvédőt, 4 pár csuklódvédőt.

Czegegy Lászlóné Kisgömöri 6 hősapka, 6 pár érmelegítő.

Jády Ferenczné Almágy 8 hősapka, 5 pár csuklódvédő.

Ratkó község lelkes honleányai 52 hősapka, 19 pár térdvédő, 68 pár érmelegítő.

Hámos Aladárná báró Vay Mariska harmadszori adománya 2 hősapka, 2 pár érmelegítő, 2 pár kapeca, 2 öltözet trikó, sok olvasmány.

Choven Sándorné ev. lelkész neje Bugyik-fala sokféle meleg dolgokat,

Orosz Imréné Putnok ismételt 15 hősapkát.

Bánffy Sándorné Murányalja 4 hősapkát, 4 pár csuklódvédőt és 4 pár térdvédőt.

Bornemisza László nyug. főispán 12 szép színes ing a sebesültek részére.

Csorbai Endre jegyző Forgácsfalva 18 kor. 51 fillér készpénzt a vöröskeresztnek.

Hámos Zoltánné 4 hősapkát, 2 pár érmelegítőt.

Parák család adománya Tiszolcz 16 ezüst nyulbőr, 2 hősapka, 2 pár térdmelegítő, 2 pár érmelegítő.

Lukács Gézáéhoz a vármegye területéről begyűlt ágy- és fehérműekből újabban kapott Dobsinán az óvodai Vöröskereszt kórház 30 párnát huzattal, 30 inget, 30 lábravalót és 30 törülközőt.

Az Országos Hadsegélyező Hivatalnak beküldtünk:

Hősapkát 910 dbot. — Térdvédőt 360 db. Csuklódvédőt 810 drb. — Haskötőt 350 db. — Prémét 12 db. — Kapezát 320 db. — Mellényt 50 db. — Jäger ingnadrágot 64 db. — Trikót 40 db. — Kis darab prémét 13 db. — Muffot 4 db. — Boát 12 drb. — Női bundát 1 drb. — Ezüstnyulbőrt 16 darabot. — Női bársony galért 1 darabot.

Rimaszombat, 1914. november 27.

Lukács Gézáé, Kubinyi Géza, a vármegyei központi segélyező-bizottság elnökei.

Szerkesztői üzenet.

I. Ilona. A hősapka mozgalomhoz hozzájárulók névjegyzékét sajnálattal nem közölhetjük, mert már több ilyen névjegyzéket kénytelenek voltunk félretenni azon okból, mert a vezetőséggel történt megállapodásunk értelmében csak az általa beküldött hivatalos nyugtázást adhatjuk ki. Szívesen tennénk kivételt, de ez esetben mások jogos neheztelését vonnánk magunkra.

Z. J. Klenócz. Mi a hivatalos nyugtázást kapjuk s a rektifikálás joga csak azé, a ki a nyugtázást beküldi. Ha megelégszik vele, e helyen szívesen kijelentjük kívánságára, hogy a katonák részére küldött hősapka stb. a Klenócz község adománya.

Dohánynagyárudámban, a kistőzsdém önálló kezeléséhez keresek egy **óvadékképes keresztény**

elárusítónőt

azonnali belépésre. — Ajánlatok — az igények megjelölésével — **a putnoki dohánynagyárudába** ezimezendők.

Használt, de még jó karban levő

káder-fűrész

keresek megvételre. — Ajánlatok **HEGEDÜS JÁNOS** építész **NEMESMARTON-FALA** (u. p. Rimaszécs) intézendők.

Kiadó lakás, eladó ház.

Az **Andrássy-ut 3. szám** alatti telken lévő egy utcái fronttal bíró és egy udvari lakóház szabad kézből eladók. — **Ugyanott** egy négy szoba és mellékhelyiségekből álló lakás **1915. május hó 1-től** kiadó. Értéstitést ad **dr. Institóris Endre** ügyvéd **Rimaszombatban.** 5—

Tanulóul

Egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud, **könyvkötő-tanulóul** feltogadtatik **idősb Rábely Miklós Fia** rimaszombati könyvnyomdájába.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Árverési hirdetés.

312—1914. hagy. szám. — A néhai Maléter Albertné szül. Lengyel Klemma volt rimaszombati lakos hagyatékához tartozó s a rimaszombati 680., 1481. sz. telekjegyzőkönyvekben foglalt A. 1. sor, 115. hrzi sz. 252 □ öl területű, Rimaszombatban, **Thököly Imre-u. 23-ik szám** alatt lévő három szoba, előszoba, konyha, kamara, pince, udvar és kertből álló belsőség és A. 1. sor, 1591. helyrajzi számú, 88 négyszögöl területű **Rimaparti kert** az örökösök kérelmére, a rimaszombati királyi járásbíró-ság 1914. Ö. 143—11. számú végzése folytán **Rimaszombatban, 1914. évi december hó 9-ik napján délután 2 órakor a kir. közjegyzői hivatalban** megtartandó árverésen eladtnak.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a királyi közjegyzői hivatalban megtekinthetők.

A Berliini Victória

érvényben levő életbiztosítási kötvényei

háború esetén

minden pótdíj és minden bejelentés nélkül

teljes összegükben érvényesek.

Elfogad a háború alatt is életbiztosításokat, mely kötvények teljes biztosítási összegben érvényesek.

KOHN ALBERT fakeskedő rimaszombati vezérügynöksége.

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE
RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám:

52.

Telefon szám:

52.

Ajánlom a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű **könyvnyomdát és könyvkötészetemet.**

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok stb. **Ügyvédeknek:** intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok. — **Pénzintézeteknek:** alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Kereskedőknek és Iparvállalatoknak:** körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, címkek és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, címkarttyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. — **Továbbá:** falragaszok, hirdetések, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Izléses munka.

Jutányos árak.

Könyvkötészetem: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szallagok föliratai gyorsan és izléseesen eszközöltetnek.

Izléses munka.

Jutányos árak.